

Ἀναβάς ἔπειτα ἐπὶ τινος γεωλορίας εἶδον ὅλην τὴν παιδιάδα τῆς Ῥώμης. Πῶς νὰ μὴ θαυμάσω τὴν ἔνωσην ὅλων τῶν εἰδῶν τῆς γεωργίας, τὴν ἀντίθεσιν πάντων τῶν χρωμάτων, τὸ μίγμα πλῆθους καλυθῶν καὶ πύργων, τὸ ἔαρ λήγον, τὸ δὲ θέρος ἀρχόμενον; Αἱ ἀπόψεις αὗται, ὅπου ἡ γῆ φαίνεται συνδυαζομένη μετὰ τοῦ οὐρανοῦ, τὰ θεάματα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα παρήλασσον ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν, ὁ υποκύανος γνόφος σκιάζων τὰ πρανὴ τῶν ὀρέων, ἡ λευκαυγὴς χιὼν σκεπάζουσα τὴν κορυφὴν των, ἐν μέσῳ δὲ τούτων πάντων πεῦκαι καὶ πίττες καὶ αἰγίροι καὶ κυπάρισσοι ἐκ τῶν τάρων καὶ τῶν πεπτωκότων ὑδραγωγείων ἀνέγειρόμεναι καὶ διακόπτουσαι τὸν ὀρίζοντα, ταῦτα πάντα ἐξέπληττον τὴν φαντασίαν μου.

Ἀγαπῶ ὅμως κατ' ἐξοχὴν τὸν ἐρημικὸν λειμῶνα, ὅπου ἤδη κάθημαι μόνος ἔχων πλησίον μου χαρτίον καὶ κάλαμον, τὸν αἰθριώτατον οὐρανὸν ὑπὲρ κεφαλῆς· ἔνθεν δὲ καὶ ἔνθεν τὰ ἀνθρώπιστα καὶ βαθυχωράτα ἐνταυτῷ δενδρύλλια, ἐν ᾧ ἐκ τοῦ στίφους των πρασί-νων τούτων συμπλεγμάτων ἐξερχόμενος πορφυροῦς στῦλος φέρει ἐπὶ τῆς κορυφῆς του ἀγάλματα λαμπροτάτου μαρμαροῦ.

Οὐχὶ δὲ ποῦ μακρὰν μου βλέπω μίαν Ἀφροδίτην, ἓνα Ἀπόλλωνα καὶ ἓνα Φαῦνον, ἐν μέσῳ δὲ τῶν μύρτων καὶ τῶν ῥόδων διὰ κρινῶν κρυπτόμενον καὶ τὸν Ἐρωτα.

Ἄλλ' ὁποῖος ψιθυρισμός ἀκούεται εἰς τὴν περικυκλοῦσάν με σιωπὴν! αὐτὴ προέρχεται θεδαίως ἀπὸ τὴν θελκτικωτάτην ἑαρινὴν συμφωνίαν τῶν ἀηθῶν, αἱ ὁποῖαι ἐκφέρουσι τὰ τελευταῖα των μελωδήματα, τῶν περιστερῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπισφραγίζουν τοὺς τελευταίους των ἀσπασμούς, τῶν φευγόντων τὴν ἐκπαιλούσαν νύκτα πτηνῶν, τῶν ἀποχωριζομένων ἀπὸ τὰ ἄσθη ζευγῶν, τέλος, τῶν πανταχόθεν ἀναδρυόντων καὶ κελαρυζόντων ἐπὶ τῆς πόλεως ναμάτων.

Διατὶ νὰ μὴ δύνωμαι νὰ ἴδω κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐμπροσθέν μου ἅπαντα τὰ παιδία μου παρακολουθούμενα ὑπὸ τῆς ἐρασμίας μητρός των ἀξίως νὰ σεμνύνηται κατ' αὐτὰ, ὅσον καὶ κατὰ τὰς ἀρετάς της; ἤθελε πληροῦσθαι ἡ καρδίᾳ μου ἀπὸ φωνᾶς εὐδαιμονίας καὶ ἀγαλλιᾶσεως!

Ὅποιαν εὐφροσύνην ἐμελλον νὰ αἰσθάνωμαι βλέπων τὸν Ἰάκωβον, τὴν Εὐφημίαν, τὸν Νικόλαον, τὴν Ἐλένην, τὴν Κλεαρίτην καὶ τὸν Κλεινίαν νὰ τρέχωσιν εἰς τὰ λιβάδια ταῦτα, νὰ πατώσι πηδῶντα ἐνὰ μίλλωσιν τὴν χλοερὰν πόαν, νὰ βυθίζωνται εἰς τὰ σιὰ σματὰ καὶ νὰ παίζωσιν, εἰς τὰ ἄνθη, καθὼς οἱ ζέφυροι!

Ἦθελον λάβει τότε πρὸς καιρὸν μετ' ἐμοῦ τὸν Ἰάκωβον, καὶ δόξω αὐτὸν ἐκεῖ κάτω ὑπὸ τὰς αἰθῶ-λεις δάφνας ἐνώπιον τῶν ἀνδριάντων τοῦ Βρούτου, τοῦ Κάτωνος καὶ τοῦ Κικέρωνος, ἤθελον ἐπιχειρήσει νὰ ἐξάψω τὴν ψυχὴν του, διηγούμενος τὰ γενναῖα φρονήματα καὶ τὰς ἀρετὰς τῶν μεγάλων ἐκείνων ἀνδρῶν!

Πῶς ὀνειρεύομαι! ἀπέχουσιν ἀπ' ἐμοῦ μυριάδες σταδίων, καὶ πολλοὶ μῆνες, ἴσως δὲ καὶ ἔτη ὀλόκληρα μᾶς διαχωρίζουσιν! ἐνδέχεται μάλιστα νὰ μὴ ἐνταμώθωμεν πλέον εἰμὴ εἰς τὰ ἀμφιλαρῆ ἄλση τῶν Ἑλυσίων

πεδίων, ἀν οὕτως ἀπεράσειεν ἡ Μοῖρα, ὡς ὄργανον μεταχειριζομένη τὴν κακίαν τῶν ἀνθρώπων.

Ἀλλὰ προβαίνει ἤδη ἡ νύξ καὶ μόνον μία φωνὴ ἀκτὺς μοὶ ὑπολείπεται· εἶτι ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ τοῦ ὀβελίσκου· δέλιαιος ἐγώ! καὶ αὐτὴ ἰδοὺ ἀποθνήσκει καὶ ἐκλείπει εἰς τὸ πρόσωπον τῆς Ἀφροδίτης ταύτης.

Ἐξάκουστε ἑπαυλὶς Βοργκέζη, ἄλλοι ἔχουσιν ἴσως νὰ διηγηθῶσι τῆς ἀρχιτεκτονικῆς σου τὴν κομψότητα, τῶν μαρμάρων καὶ ἀλαβήστρων καὶ ὀρειχάλκων σου τὴν πολυτέλειαν, τῶν δὲ εἰκόνων σου τὴν ἀπαράμιλλον ζωηρότητα· ἀλλ' ἐγὼ θέλω ἀναφέρει πάντοτε τὰ δένδρα τὴν χλόην, τὰ ὕδατα, τὰ πτηνὰ, τὰς περιστέρους, τὴν ἀγέλας τῶν ἐλάφων καὶ τῶν δορκάδων, πρὸ πάντων ὁμῶς τὴν σιωπὴν καὶ τὴν ἡρεμίαν τῶν ἐρημικῶν κήπων σου.

Ποθεινοτάτη καὶ ἐπέρασσε ἡ συχία, καθὼς διαμένει διαρκῶς εἰς τὸν εὐρύχωρον τοῦτον τόπον, κατοικεῖται καὶ εἰς τὴν ψυχὴν μου! ἀκολουθεῖ μοι ἐν μέσῳ τῶν παθῶν τῆς κοινωνίας, τῶν παντοίων κακῶν, τὰ ὅποια ὑπερέβουσι οἱ ἐντὸς αὐτῆς διάγοντες, καὶ τῶν δινην, ὅσα προξενοῦσι δωρεὰν εἰς ἄλλους! μακρυνον ἀπ' ἐμοῦ τὰς θλῖψεις, αἱ ὁποῖαι βασανίζουν ἀκαταπαύτως τὸ κρῖνοντα τοὺς ἀπαταλῶνας ἀνθρώπους, τὸ παλίντροπον τῶν πραγμάτων, τὴν πρόσκαιρον ζωὴν καὶ τὸν ἐπιτε-μενον θάνατον.

ΤΩΙ ΑΥΤΩΙ.

Ἐ Ῥώμης.

Ἡ ἑπαυλὶς τοῦ Ἀδριανοῦ περιλαμβάνει δέκα τοὺςλάχιστον μίλια ἐμβαδὸν εἰς τοὺς πρόποδας τῶν βουνῶν τοῦ Τιβούρου· αὐτὸθι δὲ ὁ αὐτοκράτωρ Ἀδριανὸς περιελθὼν ἐπὶ δέκα ἔτη τὰς διαφόρους γώρας τοῦ Ῥωμακοῦ βασιλείου, δηλ. τὴν οἰκουμένην ὅλην ἐμπεμήθη πᾶσι τὰ ἀξιοθέατα αὐτῶν μνημεῖα. Ὅθεν ὀδεύων ὁ περιηγητὴς ἀπαντᾷ ἐνταῦθα μὲν τὸ Λύκειον, ἐκεῖ δὲ τὴν Ἀκαδημίαν, περαιτέρω δὲ τὸ Πρυτανεῖον· καὶ ἐπὶ τῆς πεδιάδος τὴν Σιοτάν, εἰς δὲ τὰ πρανὴ τινὸς λίαν τὰ τέμπε τῆς Θεσσαλίας· ἀλλαχοῦ δὲ βαλάντι καὶ διβηλιονήκας καὶ ναυμαχεῖα καὶ θέατρα καὶ ἰσχυρεῖα· ἀλλὰ καὶ τὰ Ἠλύσια προσέτι αὐτὰ πεδία καὶ αὐτὰν τὸν Ἄδην.

Ὁ δὲ αἶκος τοῦ αὐτοκράτορος διέπρεπεν ἐν μέσῳ τῶν παντοίων καὶ παντοδαπῶν τούτων μνημείων, γλαῖψμα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ἄξιον νὰ φέρῃ τὸν τίτλον τοῦ γνωστοῦ τότε κόσμου.

Ἐκεῖ ὁ Ἀδριανὸς διήλθεν ἐπὶ ὀλόκληρα ἔτη τὰς λαΐων τῶν ἀγαθῶν τῆς φύσεως καὶ τῆς τέχνης· ἐν τῇ λαΐων δὲ δι' αὐτῶν τὰς φροντίδας τῆς ἀπερὶ τὴν μοναρχίας, καὶ ἐκ διαλειμάτων ἀνακουρίζων τὴν φιλοσοφικὴν κεραλὴν του ἀπὸ τὸ στέμμα τῆς οἰκουμένης.

Ὅλη ἡ ζωὴ κατὰ τοὺς φιλοσοφικοὺς του ὑπολήψεις σπουδὴν περὶ τὴν συνεισπικῶς εἰς μόνον τὰ ἐπὶ τῇ ἐτῇ! Πόσον βραχεῖα ὑπάρχει ἡ ἀληθὴς ζωὴ!

Ἡ μεγαλοφυΐα δύναμις καὶ θέλησις τῶν Ῥωμαίων οὐδὲν κατώρθωσε τοσούτω μέγα, ὅσα φαίνεται ἐν τῇ ἑπαυλὶς τοῦ Ἀδριανοῦ· διότι ἀπέβαινε τῷ ὄντι ὡς πᾶν θῆμα τῶν αἰῶνων, τῶν τεχνῶν καὶ τῆς ὀρί-δης.